

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XLIII. Gregorius IX. Priori Sancti Thomæ a Esculanen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

Anglicæ duos palefidos, & totidem sumarios. Et alii
relati à Vossio de vitis serm. lib. 3. cap. 31. Linden-
brog. in Glossario, verbo Palafredus, Bosqueto ad
Innoc. III. lib. 2. epist. 42.

(*Forma professionis.*) Reverentiam Episcopo
debent omnes Abbates ipsius diocesis: & ideo
vel ante, vel post benedictionem eam præstare
debent. Concil. Emerit. can. 11. olim fiebat char-
ta ipsa professionis super altare imposita. Innoc.
III. lib. 1. registr. 3. epist. 57. ibi: Professione
hujusmodi super altari oblatâ. Gofridus Vindocin.
opuscul. 10. ibi: Est à lingua (scilicet simonia)
cum publicè recitatur illa promissio: sit à manu,
quando charta, quâ continetur scripta, ponitur su-
per altare. Juxta veterem morem, quem illustravi
in cap. 2. de consuet. Sed circa modum præstandi
ipsam professionem Episcopum varios excessus
committēbant, dum majorem obedientiam cum
aliis sibi jure non debitis exigebant, ut conque-
ritur Gofridus Vindocinensis epist. 205. his ver-
bis: Sunt quidam Episcopi, qui pro benedictionibus
Abbatum sub nomine professionis ab eis exigunt, quod
est Christianæ professioni valde contrarium. Nam cum
professio alia in divina laude sit, alia pro peccatorum
depositione: ista Dei laudem non facit, sed minuit;
nec deponit peccata, sed apponit. Nec sacra fidei pro-
fessio recto nomine dicitur, sed execranda promif-
sio, quæ claves Ecclesiæ agitare, & unicum, ac sin-
gulare eius ostium violare conatur. Ita neque verita-
te, neque auctoritate inventa, sed consuetudine, &
hominum cupiditate reperta, triplici genere simonia
contra sanctam Ecclesiam jaculatur; quoniam simo-
nia à lingua, simonia à manu, simonia ab obsequio
ibi committitur. Est à lingua, cum publicè recita-
tur illa promissio: sit à manu, quando charta, quâ
continetur scripta, ponitur super altare. sit ab obse-
quio, cum ipsum malè promissum subjectionis ob-
sequium servatur. Qui sic agit, forsitan dicit: Pro
benedictione non quero pecuniam. Inmò satis am-
plus exigit, quia hominis personam. Sicut anima
plus est, quam corpus, ita corpus simul, & anima,
tota videlicet hominis persona, multo plus est, quam
eius pecunia. Divina lege & manifesta ratione pro-

batur, quia benedictio minimè datur gratis, quam præ-
cedit abbatis illa proscriptio, ut quod desiderat, asse-
quatur. Non enim faceret illam, si repulsam non pate-
retur. Illud etiam quod bonum est, sit perniciosum, cum
promittitur, nam bene, vel male suscipitur. Nam pe-
cunia, quam Simon Magus obtulit Petro, bona quidem
erat, sed quia malè obtulit illam, damnatus à Petro
predicatur; & ideo nec evangelica, nec canonica, sed
navicularia est illa, quæ dicitur benedictio, quam, quæ
falso nomine vocatur professio, præcedit, sive subsequi-
tur. Ibi venditur simul & emitur primum Ecclesiæ
sacramentum. Christus etenim primus hoc sacramen-
tum per semetipsum fecit, consecrationem scilicet Ap-
ostolorum. Et paulò post sequitur: Caveant igitur
Episcopi, & Abbates, quid ideo dicuntur Christi vi-
carii, quoniam Christi creduntur agere vices, ne contra
Christi auctoritatem, qui gratis tribuit, & ejus vocem,
qui gratis dari monet & præcipit, cupiditatem sibi con-
suetudinem sequantur, quâ fides, Ecclesiæ libertas, &
castitas simul corrumpitur. Non mediocriter utique
delinquit Episcopus, nisi gratis dederit; & Abbas, nisi
gratis acceperit, similiter peccat, quia facientem, &
obsequentem par pena constringit; & facinus, quos in-
quinat, æquat. Refert Juretus in notis ad epist. 195.
Carnotensis. Quare Honorius III. in præfenti
præfcribit formam sub quâ Abbates Cisterciens-
is Ordinis professionem Episcopis suis facere
debeant. Et Abbates exempti benedictionem
quidem ab Episcopo suo recipere debebant, non
tamen ei professionem obedientiæ facere; nam
professio, quam Ivo Carnotensis exegerat à Go-
frido Abbate Vindocinensi inter ordinationis
eius solennia, cassata fuit ab Urbano II. ut scri-
bit idem Gofridus lib. 2. epist. 25. Unde constat,
præfentem Honorii constitutionem compilatam
fuisse ab hoc titulo, non solum quia ex simoniaca
pravitare Archidiaconi palefridum ab Abbati-
bus pro eorum installatione extorquebant; ve-
rùm & quia Episcopi simoniam committēbant
exigendo ab eis majorem obedientiam, quam de
jure præstare tenebantur: quo casu simoniam
committi, notavimus supra in cap. ex diligenti.

CAPUT XLIII.

Gregorius IX. Priori Sancti Thomæ^a Esculanen.

Jacobus canonicus Esculan. exposuit, quod cum ipse in Ecclesia^b Aptutin. sit
receptus in Canonicum, & in fratrem, Canonici ejusdem Ecclesiæ partem pro-
ventuum, ac præbendam sibi assignare recusant, quandam consuetudinem præten-
dentes, quod prandium habere debeant à Canonico recepto de novo. Quocirca
mandamus, quatenus si est ita, dictos Canonicos, ut tali consuetudine non obtan-
tesibi sicut uni ex aliis in proventibus & præbenda provideant, appellatione remo-
tâ compellas.

NOTÆ.

^a Esculan.) Seu Aesculan. nam Aesculanum,
& seu Esculum dicitur civitas Italiæ, de qua,
& ejus diocesi egimus in cap. 8. de cleric. vel mo-
nach.

^b Aptutin.) Interamna civitas est Italiæ in Pi-
cenatibus posita, quam hodiè vulgò Teramum
dicimus, iecus fauces Tordini fluminis; quæ
cum à tribus fluminibus alluatur, Interamna no-
D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V,

men invenit, quasi inter tres amnes sita: quod
ipsum nomen vulgus etiam, sed corruptè reti-
nuit. Est caput totius Aprutinae provinciæ.
Quare ipsius Præful non Interamnia, sed Apru-
tinentis denominatur Episcopus, qui nullus
Metropolitani reveretur arbitrium, sed tantum
Romani Pontificis proximè fauces adorat, ut
tradit alia congerens de ipsius diocesis origine,
& Præfulibus Vghellius tom. 1. ital. sacra, fol.
388.

L2 COM.

COMMENTARIUM.

2.

Inter alias consuetudines simoniacam labem redolentes, præcipua fuit olim consuetudo præstandi convivia pro electionibus, & consecrationibus Episcoporum, seu similibus Prælatorum; quam redarguit Sidonius *lib. 4. epist. 25.* & graviter reprehendunt PP. Synodi Carthag. *3. can. 42. ibi: Conviviis sibi conciliantes plebem, ut per suum maligno, & illicito eosdem velint collocare Rectores.* Extant hujus moris vestigia apud Gregor. Turon. *de vitis Patrum cap. 6.* dum refert, quod cum Arverni ad Theodoricum Regem munera ferentes Episcopum ab eo expedituri venissent, Rex ipsis redire iussis, sanctum Gallum Episcopum futurum eis destinavit, iussitque ut ordinaretur in Presbyterum, & datis de publico expensis, cives invitarentur ad epulum, & lætarentur ob honorem Galli Episcopi. Quod cum ita factum esset, is referre solitus erat, se non amplius donasse pro Episcopatu, quam unum orientem coquo, qui id prandium paraverat. Et apud Suriun *die 18. Julii, in vita sancti Friderici Trajectensis Episcopi,* refertur de eo, quod die, quo in Antistitem inauguratus fuit, celebre convivium omni Clero, Nobilibus, item & ignobilibus à Ludovico Pio datum fuit. Similem morem in noviter ordinatis Concil. Palentinum improbat *titul. de simonia,* his verbis: *Quorundam clericorum, & laicorum abusum, qui clericos de novo*

promotos non permittunt in suis ordinibus ministrare prius quam eis adhibeant per unum, aut plures dies prandia, & convivia sumptuosa, vel certam præparent quantitatem pecunie, extirpare volentes, statim, ut cum clericis, qui ad titulum alicujus Ecclesie ad Subdiaconatus, Diaconatus, aut Presbyteratus ordines sunt promoti, noviter celebrari voluerint, ut clerici illius Ecclesie eos libere admittant, & eis ad celebrandum ministrent Ecclesie paramenta, celebrationum ipsorum charitative, & amabiliter assistentes: eisdem etiam secundum quod ordo ipsorum exegerit, portionem integraliter conferant, & assignent. Et consuetudinem accipiendi scyphum à novo Canonico improbavit Honorius III. cujus verba dedimus supra in *cap. sicut 39.* quæ prandia simoniæ notam, ac criminationem continent, si largitione ista eligentium suffragia ambiuntur, hominum voluntates conciliantur, & suffragia quaruntur, cum virtute, non pecuniâ; litteris, non pretio, dignitates ecclesiasticæ promerendæ sint. Sic Cato Uticensis apud Ciceronem *in oratione pro Murena,* ex Stoicorum sententia negavit licere Magistratui candidato conviviis, aliusque oblectamentis populum inescare. Quare rectè Gregorius IX. in præfenti talem consuetudinem, ut simoniacam labem redolentem condemnavit: quam etiam in prandis præstandis ab ingredientibus monasterium condemnavit: Urbanus V. *in extravag. Sanæ, hoc titul. inter communes. No. Hallierius de sacris elect. sect. 7. cap. 2. art. 2. s. 2.*

CAPUT XLIV.

a Idem.

SI quis ordinaverit, seu ad ordinem præsentaverit aliquem, promissionem, vel juramentum ab illo recipiens, quod super provisione sua non inquietet eundem, ordinator à collatione, præsentator verò ab executione ordinum per triennium, & ordinatus ab ordine sic suscepto, donec dispensationem super hoc per Sedem Apostolicam obtinere meruerint, noverint se suspensos.

NOTÆ.

i.

a **I**dem.) Gregorius videlicet IX. qui in præfenti non solum confirmat Innocenti constitutionem relatum in *cap. per tuas, cl. 3. hoc titul.* verum & augeat, ita ut non solum præsentator, de quo agebatur in *dit. cap. per tuas;* verum & ordinatus, qui cum Episcopo pactum fecit de non petendis ab alio alimentis, quæ ex juris dispositione Episcopus illi sine titulo ordinato præstare tenetur, ex traditis in *cap. 4. de præbend.*

suspensionem incurrat, & similiter ordinator per triennium ab ordinum collatione suspenditur, à qua suspensione nec ordinatum excusat ignorantia, nisi fuerit invincibilis, & inculpabilis, ut docent Suarez *de censur. disput. 31. sect. 1. num. 33.* Hurtado in *disp. de suspensione, difficult. 13. num. 37.* Coninch & Castropalao, quos sequitur Gibalinus *de censur. in synopsi, littera O. num. 11.* Rationem hujus decisionis assignavimus in *d. cap. per tuas.*

CAPUT XLV.

a Idem.

Mandato nostro recepto, ut cum monachis, qui per simoniam dato aliquo loco in monasteriis sunt adepti, secundum constitutionem Generalis ^b Concilii dispensares. *Et infra:* Consult. t. breviter respondentes dicimus, mandarum Apostolicum, etiam ad ^c Abbates extendi, & resignationes spiritualium, & temporalium, quæ nullo pacto, sed affectu animi præcedente utrimque, taliter acquiruntur (in quo